20-ter Jahrgang Nr. 26. Jüdische Pester Zeitung. Mittwoch, 29. Feber. 1888.

Redaction u. Administration
befinden sich:
BUDAPEST,
Waitzner-Ring Nr. 8.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden 8ctr. W.
Halbjährig 4 Gulden 8ctr. W.
Vierteljährig 2 Gulden 8ctr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. ö. W.
Pränumerationen
werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס ארגאן. ערשיינט וואכענטליך דרייمאל.

רעדאקציאָן אונד אדמינים-
טראציאָן בעפינדען סיך:
בודאפעסט,
וואיסצנערגאַסע נר. 8.
פראנומעראציאָנס-פרייס:
פיר אָסטערייך-אונגארן
גאנציאָהריג 8 גולדען אָסטר. וו.
האלביאָהריג 4 גולדען אָסטר. וו.
ווערטעלייאָהריג 2 גולדען אָסטר. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציאָהריג 10 גולדן. — קר. אָ. וו.
האלביאָהריג 5 גולדן. — קר. אָ. וו.
ווערטעלייאָהריג 2 גולדן. 50 קר. אָ. וו.
פראנומעראציאָנען
ווערדען יעדען טאג אנגענאמען.
אנזאגען ווערדען
נאך אויפליגענדעם טעריף בערעכנעט.

בודאפעסט, מיטטוואָך יז אדר, תרמ"ח. Erscheint wöchentlich dreimal. צוואנציגסטער יאהרגאנג נר. 26 1888

דיא ראטהלאָזע טירקייא.

אונטערשטיצט פאן דייטשלאנד אונד פראנקרייך, איזט רוסלאנד אן דיא טירקישע רעגיערונג מיט דער פאר-ערונג הערגאנגערעטען, דען בולגאריען צו ער-קלארען, דאסס דיא שטעלונג דעס פאן איהנען צום פירסטען ערוואהלטען פרינצען פערדינאנד איינע אונגעוועטצלעכע וויא. דיא טיר-קישע רעגיערונג איזט זיך דעסען וואהל בעוואוססט, דאסס דאס לעטצטע ציעל דער אריענטאלישען פאליטיק רוססלאנדס נוכטס אנדערעס איזט, אלס דיא עראבערונג קאָנסטאנטינאָפעלס, אבער דיא מיסס וואהל נוטע מעינע צום באזען שפיעל מאכען. וועגן דיא זאכע נוכט נאר אז טרירט, וואָרע, קאָנטע דיא טירקייא דארוך שטאלץ זיין, דאסס דרייא הער-פאר-אנגערד מאכטע אידרע הילפע צור אדרעסע דער זא ברענגענדען פראגע אין אנשפרוך נעהמען, זיא ווירדע יעדאך, וויא דיא דינגע אין וואהרהייט שטעהען, עטצטע רעכט גערעגע איך דיעזע האהע עדרע פערציכטען.

דיא טירקישע רעגיערונג ווייסט גאנץ גוט, דאסס דיא רוססישע איפפאָרדערונג זא אינגעפאָהר לוי-טעט, אלס וועגן וא אנגן ווירדע: »לוינעע טיר-קייא, טהוט מיר דען געפאללען אונד לאססע דוך פאן מיר לאנגזאם צו טאדע בראטען!« מאן ווילל אידר אגאר אינערעגען, דאסס דיא ערפיללונג דיע-זער פאָרדערונג אין אידרעס איינגען אינטערעססע נעלעגען וויא. דיא אזט פאס נעגענמהייל אבערצייגט, אבער דיא ווירדע זך פערגעבליך בעמיהען, דיעזער איבערצייגונג אייסרזוקק צו פערלייהען. עס גילט פאס סילטאן יענעס ליעד, וועלכעס דיא קינדער בים פרייז-שפיעל אפט זינגען:

»איך ארמער מאן!
וואס פאנג איך אן?
מאכטע גערן לוסטיג זיין
אונד וויסס נוכט, וויא איך'ס קאנן.«

דער מינסטערראטה דעס סילטאנס אזט אס זאגטאג צור ערוואגונג דער אבלאנע צוואמענגע-טרעטען. בז עטצטע שיינט מאן אין קאָנסטאנט-נאפעל נאך נוכט צו איינעס פעסטען עגטשלוססע נעקאמען צו זיין, אבער מאן גלייבט, דאסס דיא טירקייא שליעסליך דען וואונש רוסלאנדס ער-פילען אונד דיא שטעללונג דעס פרינצען פער-דינאנד אין בולגאריען אלס איינע דעס בערלינער פערטראג ווידערשפרעכענדע ערקלארען ווירד. וא איזט יעדאך דורכאוס נוכט גענייגט, אין דיעזער זאכע איינען ווייטערען שריטט צו טהון. דא ווילל דיעזער ערקלארונג, וועלכע וא, דער זאטה נעדאר-כעגד אונד נוכט דעס איינגען טרייבס, עלאלאסען ווירדע, קיינען נאכדרוקק דורך בעיאפפעלטעס איינ-שרייטען פערלייהען. עס איזט אלזא ווערד צוויי-פעלהאפט, אב דיא בולגאריען זיך דורך דיא בלא-סע ערקלארונג איינשיכטערן לאססען ווערדען, אין אידרען פרייסען דאפאנציאנען, דען וא איים פרייער עגטשליעססונג געוואהרט האבען.

עס ווירד נאך איינע צייט פערגעהען, בז דיא טירקישע רעגיערונג אידרען עגטשלוסס בעקאנגט-נוכט, אונד רוסלאנד נאכן ווארטען, וויא עס שיינט, ווילל עס גערעגע ווארטען, דען ווארטען הייססט אז: צייט געווינגען!

נאָלאָמאן גהוצי.

איינער דער ערעלסטען פאטריאטען אונגארנס, איזט געסטערן אים 81-טען לעבענסיאהר גע-שטאָרבען. ווער, דער דיא געשיכטע אינערעס פאטעראלאנדעס קענט, וויים נוכט, וועלכע בעדייי-טונג דער הללע אין דערזעלבען דער מאן געשפיעלט האט, דען דיא באלד צור עוויגען רוהע הינסטרא-גען? זיין גלוהענדער פאטריאטיסמוס, דיא ליעבע אונד פרייד, מיט וועלכער ער דעם פאטערלאנדע אונטער גראסען אפפערן דיענטע אונד נוטצטע, זיין שארפער אונד קלארער בליקק אלס שטאאטס-מאן, זיינע ריעבענסווירדיגקייט, נוטע אונד ליבערא-ליטאט אלס מענש — אללד דיעזע האהען טוגענדען וכערן דעם פערבליבענען אין גאלדענען רוהמעס-בלאטט אן דער געשיכטע אונגארנס.

דאס ווירדעטהום אונגארנס אלס אלכעס ווירד דעם דאהינגעשידענען אין טרייעס אנדענקען בע-וואהרען, דען ער האט זעהר אפט זיינען בעדייטעו-דען אינפלוסס אלס שטאאטסמאן צו גענטען דער גערעכטען אכע אונזערער גלייכגעזינאסעסגעשיאפט אינגעזעטצט.

* * *

קאָלאָמאן גהוצי, געבאָרען אם 2. פעבריואר 1808 אין קאָמאָרן, שטודירטע דיער, דאנן אין דאאב אונד ערהיעלט אים יאהרע 1828 דאס דיפלאם אלס אדווואקאט. אים יאהרע 1813 ווארד ער פאס קאָ-מארגער קאָמיטאט אין דען לאנדטאג גע וואהלט, אים ערסטען פעראנטווארטליכען אינגאריש מיניסטע-ריים וואר ער שטאאטס-סעקרעטאר אן דער זייטע דעס יסטעמעניסטערס פראנץ דעאק, נאך דעסען רוקקטרייטט ער דאסזעלבע פאן סעפטעמבער בז דעצעמבער 1848 לייטעטע. אים יאהרע 1861 ווארד גהוצי צום פראווינצען דיעס אבגעאָרדנעטען הייעס נעוואהלט. אים יאהרע 1866 וואר ער איינער דער פיהרער דער אפאוזיציאָן. אויך אין דער ערסטען דעלעגאציאָן (1867—1868) ערשיען ער אונד בעטהייי-ליגטע זיך לעבהאפט אן דען פערהאנדלונגען. אם 20. מארץ 1874 ווארד ער פינאנצמיניסטער אים קאבינעט בטסמא. אלס דיעזעס אם 11. פעבער 1875 צוריקקטראט, ווארד גהוצי אבערטמאלס צום פרא-ווידענטען דעס אבגעאָרדנעטענהייעס געוואהלט. אם 2. אפריל 1879 לעגטע ער דיעזעס אמט נידער. ער ווארד צום ווידרקלכען נעהמען ראטה ערגאנגט אונד לעבטע ווייטער צוריקגעצאגען. בז ער נאך דער רעפארם דעס אבערהייעס צום מיטגליעד דיעזעס הייעס ערנאנגט ווארד. אים יאהרע 1883 האטטע גהוצי נעהמען שריטט אז דאלד טרינ צו זיינע יונגע נאטען צו גאהען. אונד שפאטער פער-לאר ער אייך זיינען אייגענען וואהן דורך דען טאד.

קאָלאָמאן גהוצי וואר בעריהמט אין אלגעמייער צייט דאנק, דאס פערלייהענע, דאסס זיך זיין צו-שמאנד געבעסערט האבע אונד בעגייסטערטע הפפע-נונ צור פאלגשמארגען געגעבען געבען. אם 2. דיעזעס מאאטס האט ער אים עגנען קרייטץ זיינער פערוואנדטען זיינען אבגעצוגען נכוטטאג גע-פיהרט. ער פיהלטע זיך דאמאלס זעהר וואהל אונד עגפפינג הייטער דיא צאהלרייכען גלוקקווי-שען, אם מיטטאג ערפרייטע עס אידן. דאסס ער פאן דער אורר. נעמענדע ווייגער בוטטסטשארט קאמאָרן אייגע נראטולאציאָנס-אדרעססע ערהיעלט, אונד ער נאך דיעזער פרייד לעבהאפטען אויסדרוקק אין איינעם אן דען קאָמאָר-נער ראבבינער שיטצער געריכטלטען איינגהאנדיגען שרייבען.

וויט 14 טאגע האטטע זיך דאס ליידען גהוצי'ס פערשליממערט, וא דאסס דער בעראנדלונגע אראצט דר. באראבאש דען פערוואנדטען דיא טראסטלא-זע מיטטהיילונג מאכטע, דאסס דעס לעבען דעס שלאג דאס ערדע בערייטען קאנגע. קאָלאָמאן גהוצי איזט ווירקליך אן שלימשלאג געשטארבען.

אין בייזען הייערן דעס פארלאמענטס ווייטע-טען געסטערן דיא פראבוירעגטען דעס פערשטאר-בענען פאטריאטען איבעראיס ווארמע נאכרעדען.

אויס דעם פארלאמענטע.

דאס מאגנאטענהאוז ערלעדיגטע פארגעסטערן נאך קורצער בעראטהונג דען אָ-טאלינגשען האנדעלספערטראג אונד דען אָ-דאר אונד וואנדטע זיך דער פערהאנדלונג דעס באדשעטס צו.

גראף הייזרך זטשי וואנטע: אינערע פינאנצלאגע איזט איינע בעדענקליכע, אבער מאן בריינכט נוכט צו פערצווייפעלן, מאנכע גלייבען אללעס ווערדע זיך בעסערן, וועגן ווער אין נעוואר-דערטעס צאללענבעיטע אונד איינע נאציאנאלע אר-מעע האבען ווערדען; אבער קאנן ווירקליך עמאנד ערנסטליך אנגעהמען, דאסס צוויי אינגערערטע הייזהאלטע בילליגער צו שטעהען קאמען, אלס אין איינעיגער? דאס נראבסטע נעוייכט ווירד אייך דיא סומע געלטען, וועלכע בייא דען שטאאטסבאהנען פערווענדעט ווערדען. פיר אינזערן האנדעל אייט עס יעדאך גלייכגילטיג, אב זיך דיא אייזענבאהנען אים בעוויטצע דעס שטאאטעס אדער אין האנדען פאן פריוואטען בעפינדען. דיא רעגיערונג מאכטע שול-דען אייך שולדען אונד דענקט, זיא ווירד צו נוטער-לעטצט דיא צייטונ, הערראבזעטצען אדער פיעל-לייכט גאר אייגען קליינען באנקערראטט מאכטען, אים דאנן ווערדע דאס שולדענמאכטען אייס'ס נייט בע-נעגען צו קאנגען. אבער דאס נעהט דעם אייסלאנדע נענעגאיבער נוכט זא לייכט. דאס איבעל לייגט בייא אגז אים זוסטעם. ווער מאכטען שולדען איבער אינזערע קראפטע, דער פארלאמענטאריסמוס ווירד נור דאגז פערווירגטע, אים דיא פארטיי-הערר-שאפט צו פארדערן אונד דער רעגיערונג דיא מאי-רוטאט צו ווערען. דאס קאנן נור פאן שלעכטען פאלגען בעגלייטטע זיין. עס איזט איין גראבסטס איבעל. דאסס ווער אן דער גראבסמאנגסווטט לוי-דען אונד אללעס נאכאהמען, וואס אין אנדערען לאנ-דערן געשיעהט, זא לאנגע דיעס דער פאלל איזט, ווערדען אינזערע אייסאבזען איממער צו גראבס זיין. איך האבע עס פיר מיינע פפליכט געהאל-טען, דיעס צו ערוואהנען, בעפאר עס צו שפאט ווירד. — דערגער טאדעלטע עס פעינער, דאסס דיא רעגיערונג זיך דיא פערוואלטונג דער קאטהאלי-שען פאנדס אונד אללע דעכטע אנמאססע, וועלכע נור דעם קאנגע צוקאמטען.

אויך נראף פערדינאנד זטשי דרוקקטע דיעע מיינונג דאהין אויס, דאסס מאן דיא בוהדיגע רוסטונג אויפגעבען מיססע. דיא ערפאהרונג לעהרט, דאסס ווייר מיט דער שפאריאמקייט אללין, דיא אָ-ממער אונד איבעראלל נאטהווענדיג אייט, נוכט צום צוגעלע קאמטען. עס פעהלען איבערגענוג דיא

אייגער דער ערעלסטען פאטריאטען אונגארנס, איזט געסטערן אים 81-טען לעבענסיאהר גע-שטאָרבען. ווער, דער דיא געשיכטע אינערעס פאטעראלאנדעס קענט, וויים נוכט, וועלכע בעדייי-טונג דער הללע אין דערזעלבען דער מאן געשפיעלט האט, דען דיא באלד צור עוויגען רוהע הינסטרא-גען? זיין גלוהענדער פאטריאטיסמוס, דיא ליעבע אונד פרייד, מיט וועלכער ער דעם פאטערלאנדע אונטער גראסען אפפערן דיענטע אונד נוטצטע, זיין שארפער אונד קלארער בליקק אלס שטאאטס-מאן, זיינע ריעבענסווירדיגקייט, נוטע אונד ליבערא-ליטאט אלס מענש — אללד דיעזע האהען טוגענדען וכערן דעם פערבליבענען אין גאלדענען רוהמעס-בלאטט אן דער געשיכטע אונגארנס.

דאס ווירדעטהום אונגארנס אלס אלכעס ווירד דעם דאהינגעשידענען אין טרייעס אנדענקען בע-וואהרען, דען ער האט זעהר אפט זיינען בעדייטעו-דען אינפלוסס אלס שטאאטסמאן צו גענטען דער גערעכטען אכע אונזערער גלייכגעזינאסעסגעשיאפט אינגעזעטצט.

* * *

קאָלאָמאן גהוצי, געבאָרען אם 2. פעבריואר 1808 אין קאָמאָרן, שטודירטע דיער, דאנן אין דאאב אונד ערהיעלט אים יאהרע 1828 דאס דיפלאם אלס אדווואקאט. אים יאהרע 1813 ווארד ער פאס קאָ-מארגער קאָמיטאט אין דען לאנדטאג גע וואהלט, אים ערסטען פעראנטווארטליכען אינגאריש מיניסטע-ריים וואר ער שטאאטס-סעקרעטאר אן דער זייטע דעס יסטעמעניסטערס פראנץ דעאק, נאך דעסען רוקקטרייטט ער דאסזעלבע פאן סעפטעמבער בז דעצעמבער 1848 לייטעטע. אים יאהרע 1861 ווארד גהוצי צום פראווינצען דיעס אבגעאָרדנעטענהייעס געוואהלט. אים יאהרע 1866 וואר ער איינער דער פיהרער דער אפאוזיציאָן. אויך אין דער ערסטען דעלעגאציאָן (1867—1868) ערשיען ער אונד בעטהייי-ליגטע זיך לעבהאפט אן דען פערהאנדלונגען. אם 20. מארץ 1874 ווארד ער פינאנצמיניסטער אים קאבינעט בטסמא. אלס דיעזעס אם 11. פעבער 1875 צוריקקטראט, ווארד גהוצי אבערטמאלס צום פרא-ווידענטען דעס אבגעאָרדנעטענהייעס געוואהלט. אם 2. אפריל 1879 לעגטע ער דיעזעס אמט נידער. ער ווארד צום ווידרקלכען נעהמען ראטה ערגאנגט אונד לעבטע ווייטער צוריקגעצאגען. בז ער נאך דער רעפארם דעס אבערהייעס צום מיטגליעד דיעזעס הייעס ערנאנגט ווארד. אים יאהרע 1883 האטטע גהוצי נעהמען שריטט אז דאלד טרינ צו זיינע יונגע נאטען צו גאהען. אונד שפאטער פער-לאר ער אייך זיינען אייגענען וואהן דורך דען טאד.

קאָלאָמאן גהוצי וואר בעריהמט אין אלגעמייער צייט דאנק, דאס פערלייהענע, דאסס זיך זיין צו-שמאנד געבעסערט האבע אונד בעגייסטערטע הפפע-נונ צור פאלגשמארגען געגעבען געבען. אם 2. דיעזעס מאאטס האט ער אים עגנען קרייטץ זיינער פערוואנדטען זיינען אבגעצוגען נכוטטאג גע-פיהרט. ער פיהלטע זיך דאמאלס זעהר וואהל אונד עגפפינג הייטער דיא צאהלרייכען גלוקקווי-שען, אם מיטטאג ערפרייטע עס אידן. דאסס ער פאן דער אורר. נעמענדע ווייגער בוטטסטשארט קאמאָרן אייגע נראטולאציאָנס-אדרעססע ערהיעלט, אונד ער נאך דיעזער פרייד

לעבהאפטען אויסדרוקק אין איינעם אן דען קאָמאָר-נער ראבבינער שיטצער געריכטלטען איינגהאנדיגען שרייבען.

וויט 14 טאגע האטטע זיך דאס ליידען גהוצי'ס פערשליממערט, וא דאסס דער בעראנדלונגע אראצט דר. באראבאש דען פערוואנדטען דיא טראסטלא-זע מיטטהיילונג מאכטע, דאסס דעס לעבען דעס שלאג דאס ערדע בערייטען קאנגע. קאָלאָמאן גהוצי איזט ווירקליך אן שלימשלאג געשטארבען.

אין בייזען הייערן דעס פארלאמענטס ווייטע-טען געסטערן דיא פראבוירעגטען דעס פערשטאר-בענען פאטריאטען איבעראיס ווארמע נאכרעדען.

אויס דעם פארלאמענטע.

דאס מאגנאטענהאוז ערלעדיגטע פארגעסטערן נאך קורצער בעראטהונג דען אָ-טאלינגשען האנדעלספערטראג אונד דען אָ-דאר אונד וואנדטע זיך דער פערהאנדלונג דעס באדשעטס צו.

גראף הייזרך זטשי וואנטע: אינערע פינאנצלאגע איזט איינע בעדענקליכע, אבער מאן בריינכט נוכט צו פערצווייפעלן, מאנכע גלייבען אללעס ווערדע זיך בעסערן, וועגן ווער אין נעוואר-דערטעס צאללענבעיטע אונד איינע נאציאנאלע אר-מעע האבען ווערדען; אבער קאנן ווירקליך עמאנד ערנסטליך אנגעהמען, דאסס צוויי אינגערערטע הייזהאלטע בילליגער צו שטעהען קאמען, אלס אין איינעיגער? דאס נראבסטע נעוייכט ווירד אייך דיא סומע געלטען, וועלכע בייא דען שטאאטסבאהנען פערווענדעט ווערדען. פיר אינזערן האנדעל אייט עס יעדאך גלייכגילטיג, אב זיך דיא אייזענבאהנען אים בעוויטצע דעס שטאאטעס אדער אין האנדען פאן פריוואטען בעפינדען. דיא רעגיערונג מאכטע שול-דען אייך שולדען אונד דענקט, זיא ווירד צו נוטער-לעטצט דיא צייטונ, הערראבזעטצען אדער פיעל-לייכט גאר אייגען קליינען באנקערראטט מאכטען, אים דאנן ווערדע דאס שולדענמאכטען אייס'ס נייט בע-נעגען צו קאנגען. אבער דאס נעהט דעם אייסלאנדע נענעגאיבער נוכט זא לייכט. דאס איבעל לייגט בייא אגז אים זוסטעם. ווער מאכטען שולדען איבער אינזערע קראפטע, דער פארלאמענטאריסמוס ווירד נור דאגז פערווירגטע, אים דיא פארטיי-הערר-שאפט צו פארדערן אונד דער רעגיערונג דיא מאי-רוטאט צו ווערען. דאס קאנן נור פאן שלעכטען פאלגען בעגלייטטע זיין. עס איזט איין גראבסטס איבעל. דאסס ווער אן דער גראבסמאנגסווטט לוי-דען אונד אללעס נאכאהמען, וואס אין אנדערען לאנ-דערן געשיעהט, זא לאנגע דיעס דער פאלל איזט, ווערדען אינזערע אייסאבזען איממער צו גראבס זיין. איך האבע עס פיר מיינע פפליכט געהאל-טען, דיעס צו ערוואהנען, בעפאר עס צו שפאט ווירד. — דערגער טאדעלטע עס פעינער, דאסס דיא רעגיערונג זיך דיא פערוואלטונג דער קאטהאלי-שען פאנדס אונד אללע דעכטע אנמאססע, וועלכע נור דעם קאנגע צוקאמטען.

אויך נראף פערדינאנד זטשי דרוקקטע דיעע מיינונג דאהין אויס, דאסס מאן דיא בוהדיגע רוסטונג אויפגעבען מיססע. דיא ערפאהרונג לעהרט, דאסס ווייר מיט דער שפאריאמקייט אללין, דיא אָ-ממער אונד איבעראלל נאטהווענדיג אייט, נוכט צום צוגעלע קאמטען. עס פעהלען איבערגענוג דיא

ה אח ע נ ל אַ ה ע. דער סעקרעטאַר דער דייטשען באַשאַפט אין דער רוסישען רעדערעך, זיך דאַרט פאַרנעסטערן אום 2 אוהר נאַכמיטאָגס ערשאַסען האָט. דיא אורזאַכע דעם זעלבסטמאָרדעס איז פאַרהייפיגט נאָך ניכט בעקאַנט.

* (אַ ט ט ע נ ט אַ ו ף אַ י נ ע ן ר י נ ס ר אַ ט הַ ס אַ ב נ ע אַ ר ד נ ע ט ע ן.) אין ווייען קאָמען פאַרנעסטערן צווייא יונגע לייט אין דיא וואָהנונג דעם אבגעאַרדנעטען פערטסטאַרפער אונד טראַקטירטען דען גיכטס באַזעס אָהנגערען מיט שטאַקקשלאָגען. דער אַבערפאַללענע זעטצטע זיך יעדאָך קראַפטיג צור ווערה, ענטריסס דען ביידען אינדרינגלינגען דיא שטאַקקע אונד יאָגטע זיא צור טהיר הינאוס. דיא ביידען ערגריפפען דיא פלוכט, אונד דיא פאַליציאַ פאַרשט איפרינסט נאָך אוהנען. דיא גרנדע דעם אבגעאַרדנעטען זיך ביז עטצט נאָך ניכט איפגעקלאַרט. מאַן גלייבט, דאַסס דיא ביידען יונגען לייטען דען אבגעאַרדנעטען פיר זיעע יונגסטע רעדע שטראַפען וואָללטען, אין וועלכער ער דיא אידעלינג יונגער אנריפט.

* (אַ הַ ת מ אַ ר ק ט ע אין ב ו ד אַ פ ע ס ט.) דיא מאַרקטדירעקציאָן ניכט בעקאַנגט, דאַסס דיא לאַנדעס-פפערדעמאַרקטע אין בודאַפעסט הייער אם 8. אונד 19. מאַרץ, 3. אונד 4. יוני, 26. אונד 27. אינגסט, אם 11. אונד 12. נאָוועמבער שטאַטפפינדען ווערדען. דיא אַהרמאַרקטע בעגינען אימער אכט טאַגע פאָרהער אונד דייערן 14 טאַגע. דיא לוקסוס-פפערדעמאַרקטע ווערדען אם 15. אפריל אונד 7. אקטאָבער שטאַטפפינדען.

* (פ ר ע ס ס ב ו ר ג ער פ ע ר ד מ אַ ר ק ט.) אם פרייטאָג פאַנד איינע מאַנפערען אינגאַרלאַנדיסער מאַסטער שטאַטט, אין וועלכער דער פאַרזיטצענדע נראַף יוליוס סאַפאַרי דיא פראַגע פאַרלעגטע, אב דיא קאַנפערענץ עס פיר נאַטהווענדיג האַלטע, דאַכס אין אינגאַרן אין מאַסטפיעהמאַרקט אין נראַסערעס מאַסטשטאַב איפיעכטעראַלטען זיין ווערדע. פערנער אב דיא איפיעכטעראַלטונג דעם פרעסבורגער פיעהמאַרקטעס נעווישט ווערה, אונד ווערכע מיטעל דיעזע נאַטהווענדיג זיין, נאָך לאַנגערער דעבאַטטע פאַסטגעלעגט דיא קאָנפערענץ פאָלגענדען בעשלוסס: דער פרעסבורגער פיעהמאַרקט זאָלל בין 1-טען מאַי איפיעכטעראַלטען אונד אינטעשיין זאָללען אין אנגעלעגענהייט אייגעס לאַנדעס-פיעהמאַרקטעס ערגילטונג אבמאַכונגען גטראַפען ווערדען.

ראַסטאַעדונג פאַם 25-טען פעבער 18·8

בודאַפעסט	15	79	25	42	12
לוגץ	56	34	4	60	81
טריעסט . .	75	73	62	35	87

זיך אין דען שייכיגען קלאַסעריען, אום ניכט אומגעשייגען.

נאָך נאַכסער אנשטרענגונג באַאַנט דער בוכהאַלטער שאַפסוויזע דיא שרעקקענסאַללען וואָרטע הערפאַר: „ווי — זיך פערלאָרען!"

דאַנן זאָגט ער בעוואוסטסלאָז צוזאַמען.

וואָהרענד דער אַפּטעטיגונאַשט דען בעוואוסטלאָזען אויפצוזיכען פעזוכטע, שטייגט הענגער דיא פרעסע הינאַב. ער ענדליכ אינען דער לויפענדען לייטע אם אים אונד הילט אים מיט אייזערנע פויסט פעסט.

עס וואר אינער דער מאַנאַנסוואַסער, וועלכער זיך פערגעגענס מיט נאַב, לאַוצוקאַמען.

„אום גאָטטעס ווילען, לאַסען דיא מיך לאָז!" רופט ער.

„ניכט פיהרער, אלס בין איך ווייסס, וואס נ שעהען אויס!" עגטגעגנט דיא הענגער.

צו זיינעס שרעקקען עפיהר הענגער אַן דעם מאַנגע, דאַסס דער מולווערקעלער ברענגע, אונד דאַסס דיא נאַנצע רוסיגע נעזעלשאַפט אים לאַנגערהיגד אַר דער נעאַהר שעהען, אין דיא לוסט נעשטרענגע צו ווערדען.

(שלוסס פאָלגט.)

פרענומעראַציאָנס-איינלאַדונג.

ווער ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומעראַנטען, דערען פרענומעראַציאָנס-טערמין אם 1-טען מאַרץ 1888 צו עגדע נעהמען (וואס נאַנן דיעס לייך אויף אינדער „אדרעסס-שליסע" אנגעצייגט איזט), אינדערע „דענומעראַציאָן נישטנס צו ערגייזערן, דאַמיט דיא ווייטערע פערזענדונג דער בלאַטטער קיינע שטאָרונג ערליידע.

ווער ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומעראַנטען אונד פריינדע, זיך מיט אינדערן צושטיפטען יעדעקט אז אונזערע רעדאַקציאָן צו ווענדען.

איך בישטען ווייר, דיא אדרעסס דייטליך ווייא פאָלגט אנצוגעבען

יידישע פעסטער צייטונג
וואַיטצנער-רינג נומ. 3. בודאַפעסט.

Jüdische Pester Zeitung
Waitzner-Ring Nr. 3.

נעשאַפטסבעריכט.

געטריידע-נעשאַפט. ווייצען וואר אַף עסעען שוואַך צו מאַרקט נעבראַכט דיא קויפלוסט וואר נים. — פרייז יאַרען אום 5 קר. האָהער.

ווייצען, שחיס, 200 מעטער' 81.5 קילאָגראַם 7.45 נור, 2.00 מעטערצ' 80.3 קילאָ 7.73½ נור. 100 מטרצ. 80, קילאָ 7,45 נור. 4.00 מעטערצען 80. קילאָ 7.40 נור. זיסטער-באַרען 200 מעטערצען 81,5 קילאָ 7.32½ נורדן. 100 מעטער-צענטנער 8 קילאָ 7.35 נורדען 100 מטרצ 79, קילאָ 7.35 נור. 100 מטרצ 77 קילאָ 7.10 נורדען. באַשקאַער 3.0 מעטער-צען 78.3 קילאָ 7.25 נור, בעטשעער 40.0 מעטערצ 80. קילאָ 7.40 נורדען. — (אַלעס פער 3 מאַנאַט.)

מאַרן 5,50 — 5.75 נור

נעריסטע. זומטער-וואַאַרע 5,50 — 5,50 נור, מאַלץ 6,75 7,40 נורדן.

קוקורוזען 5,60 — 5.70 נור.

מאַעהל. 5 65 — 6. נור.

דיא אַמטליכען געטריידע-נאַטירונגען דער וויעזיגען מאַרגנהאַלטע זינד: וויעזען:

קוואַל.	נאַרראַנגע:		עטעטעטעראַדיע:		שחיס:	
	fl.kr.	fl.kr.	fl.kr.	fl.kr.	fl.kr	dkr
74 קילאָ	6.90 — 7 85		7 — 7.05		7.10 — 7.15	7.05—7,10
79 „	6.95 — 6.90		7.10 — 7.15		7.15 — 7.20	7.15 — 7.20
80 „	7.05 — 6.95		7.15 — 7.20		7.20 — 725	7,20 — 7.25
81 „	7.10 — 7.15		— . —		7.25 — 7.30	7 25 — 7.30
— „	— . —	— . —	— . —	— . —	— . —	— . —

טערמינע-געשעפט. ווייצען פער פריה-יאהר 7,08 7,03 נור. האַפער פער פריה-יאהר 5,44 — 5,46 נור. קוקורוזע פער מאַי-יוני 1888, 6,08 — 6,10 נורד.

רעפס. (קאָהל) פער סעפטעמבער-אָקטאָבער 1888 10.50 — 10.75 נולדן.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאָגראַם זאַמטס זאַק פרייא אם פעסטס) נומ. 6: 14 נורד. 40 קר. נומ. 1: 14 נורדען — קר., נו 2: 13 נורד. 60 קר. נומ. 3: 13 נורד — קר. נומ. 4: 12 נורד. 40 קר. נו 5: 11 נורד. 80 קר. נומ 6: 10 נול. 80 קר., נומ: 7: 10 נול. 20 קר. נומ: 8: 9 נולד. 50 קר. נומ. 8½: 8 נולד. 60 קר. נומ. 8½ 7 נולד. — קר. פיינע קליע 3.50 נורד. גראָבע קליע 3 נולד. 50 קרייצער.

הירזענפרייזע: ערבזען אינגאַרישע 9,50 — 11. לינזען 12—26 נול. פיזאָלען גראָסע ווייסע 10.75 — 10,75 נור. צוויגעגלאַהנען 11,25 — 13, נור. ראָהע הירזע 5,80 נול. הירזע בריין 10 — 12,50 נור. — מאַהן גרייער 23 נור. בלויער 24,75 — 25 נול. קימעל 32 נור. ווייצען 6,50 — 7 האַנזאַטען 11 נול. (אַלעס פער 100 קילאָ.)

קאַרטאָפפעל. נעלבע 3,10 — 3,40 סר. ראָזען 2,60—2,80 סר.

שפירטוס. נייע מעטהאָדע, אים קרייגען 25.75 סר. אים גראָסען 25,25 נורה. אלטע מעטהאָדע, פרעסהעפע שפירטוס 29.25 — 29.50 נול. אַלעס פער 10.000 ליטר-פרצ.

ווייטזאַלען. פאַרגער וואָכע וואר דאס געפינעל נעשאַפט נוט. — ווייר גאַטירונ: נ אַ נ ז ע ר ע נ ד ע נ פ ע נ ס ט ע ר ע, פער פאַאר 6, — 7,50 נולד, דאַס. לעעדע פער פאַאר 3,10 — 3,50 נורד. נעשלאַכטעטע פער פאַאר 6, — 6,75 נולד, א י נ ד ר י אַ נ ע פער פאַאר 5,50 — 7, — נול. ק אַ פ ו ו נ ע פער פאַאר 2. — 2,50 נור. ה י ה נ ע ר פער פאַאר 1.60 — 1.60 נל. י י נ נ ע ה ע נ נ ע ן פער פאַאר — קר., ע נ ט ע ן נעמאַסטעט פער פאַאר 2,50 — 2,80 נול., דאַס. לעעדע פער פאַאר 1—1,20 סר, א י י ע ר קאַרבוואַאַרע 39 ששיקק 1 נולד., דאַס. קאַלקווואַאַרע 41 ששיקק 1 נולד., ב ו ט מ ע ר פיימא 70—נול., — דעמא זעקונדא 80 נולד., — ק נ אַ ב ל ו י ך 12 נול. — צ ו ו י ע ב ע ל דאַס —.5 נורד. נעלב 0,50 נולד., (אַלעס פער מעטערצענטנער.)

צוויטשטען. ב אַ ס נ י ש ע צ' 18,75 — 23.22 נורה. סיבעניש 13.85 נולד.

צוויטשקענפלומען (לעקוויאַר). טראַוואַנישער 13,75 נור.— באַנאַטער 12.50 נולדען. סיבעניש צ' 12,50—12,75 נולד.

צוקער, ראַפפינאַדע 37.50 — 38.50 נור. מעליטס 36.75—37, נול. גירל 35, — 35,50 נור.

האָגץ נעלייטערטע 35—31 נול. לוכסע וואַאַרע — נולדען.

קלעזוואַמען 41—43 נ לר.

ראַטהמל, 38.—40. נולד.

קנאַפפערן, 14.—15,25 נול.

ווייגשטיין 62—84 סר. יע נאַך קוואַליטעט.

ריבאַר 29.50—30 נולדען פער 100 קילאָ.

רעפס-קובען, 5,10 נולד.

אונשלעט, (הלב) 32,50 — 34, נורה.

פעטראַלאַום 21,25—23, נולדען.

שאַפפערלן, אַר נ ו ר ט ע וואַאַרען צ' יקא 10000 ששיקק פערשיעדענער נאַמענגען פערקויפט, אונד צוואַר: דייטשוואַללינע צו 2.40—2.60 נורה. פער פאַאר: באַטשקער אונד באַנאַטער 2,20—2.40 נורד' פער פאַאר. פערבישע אונד בוינאַייטשע 95—100 נורה. פער 100 ששיק. פערקישע אונד מאַעראַנישע 52—54 נולד. פער 100 קילאָ. (אַלעס מיט 2% ראַבאַטט.)

לעדער. נעמאַקטעס פפונדלעדער אַן 26—36 ס. 164—166 נולד. אייגמאַל פערזעטצטע פערצען אַן 12—18 קילאָ, 154—156 נולד. צווייטמאַל פערזעטצטע פערצען 20—22 קילאָ 155—158 נולד. אונד דרייטמאַל פערזעטצטע פערצען 22—24 קילאָ 158—160 נורה. ביספער פערצען 26—28 קילאָ אַן 153—154 נורדען — אבנעי-לעדער: קו: הייטע נעגאַרבטע 5 — 6½ קילאָ 220—240 נורה. נעגאַרבטע 6—7 קילאָ 210—230 נולד.

כאַרב-פערלדע, נעגאַרבטע 6—7 קילאָ 350—365 נולד. בוינע 10—11 קילאָ 430—445 נורה.

הייטע. טראַקענע אַ נ נ אַ ר ד ש ע אַכסן-הייטע 85—90 נורדען פער — קילאָ. — דעשאַ קוה-הייטע — קילאָ צו 85—86 נולד. ראַסהייטע פאַאר 7,50—8,50 נול, אַשטרענגע 105—110 נור. פער פאַאר. קאַלבפערלע — נורה.

י י י ע נ ע ר פ ר י י ז ע.

ווייצען, שחיס: 80—82 קילאָ, 7,85—8,10 נול. באַנאַטער 7,70—7,90 נור.

מאַרן אינגאַרישע 71—73 קילאָ 6,15—6,25 נור קוקורוזען אונג. 6,90—7,10 נורדען.

האַפער אינגאַרישער 5,65—6,80 נורדען פער. מעטער-צענטנער.

ווייצענמעהל, נו 0: — 15.—16 נולד. נו 1: 14.25—15.25 נולד. נו 2: 13,50—14. נולד. נו 3: 13.50—14. נולד. (אַלעס פער 100 קילאָ.)

מאַרגענמעהל, נו 1: 11.50 — 12,50 נולד. נו 2: 10.50 — 10 נורה. (פער 100 קילאָ.)

ריבאַר 28.—29, נולד. פער מטרצ.

שפירטוס 27.50—27. נורה. פער 10000 ליטער פערצענט.

העריזענבער אונד פראַנטויזאַרטשלעכער רעדאַקטאָר
מ. סאַבאָלטשי

מאַנדיטען
של פסח
מיט צערטפיקאַט זר. עהרען. דעם הערען בעצירקראַבבינער פ. פלויט וויא אייך נעוואָהנליכע
קאַנדיטען אַפּפעריטס דיא
Surányer Kanditenfabrik in Nagy-Surány.

Eigenthümer: Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortliche: Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Markus. Andrassystrasse Nr. 12.

קעהר. אן איהרען אופערן גיבט עס קיינען רוים פיר פרייע געמיינדען. איים וועלכען זיך שטאדטע ענט-וויקקעלן קאנטען. אין 21 שטאדטען דעם לאנדעס האט דיא בעפאלקערונג פאן דעם יאהרע 1857 ביז 1880 אים 184,000 זעלען צונעמען, וואס איינע זעהר גערינגע צונאהמע בעדייטט. דיא שטאדטע פערשפרעכען אלזא ניכט, צו ערגיבינען קוועללען דער קאנזומשטייערן צו ווערדען. ווער ווערדען פעלדמאהר גענאהטיגט זיין, אונזער שטאאטסלעבען איינפאכער איינצוריכטען. איך ווערדע דיא פיר דיא אפער בעאנשפרוכטען קאסטען פערווייגערן. אין דעם פאללע אבער דען פארלאמענטסבויא איינ-שטעללען, אדער דאך מינדעסטענס דיא בוידאטע פאן 800,000 פל. אויף 200,000 פל. רעדוציערן."

עס שפראכען נאך דיא גראפען סטראא אונד אנטאן זיטש. לעטצטערער שטעללטע עס אן אבערעדע, דאסס אין דען אינגאריישען שילען דער אינטערעסיכט ניכט אויף זיטטליך - רעליגיאזער גרונדלאגע ערטהיילט ווערדע, אונד זאגטע, עס וויא אין פערפעהלטער שטאנדפונקט, זיך נאך דען אל-טען צייטען צוריקקציוהען, וויא נאך דער שטאאט דיא קירכע וואר.

שליעסליך ערגריפף מיניסטערפראזידענט טיסא דאס ווארט, דער אין ערסטער הייהע דיא בעשולדיגונג צוריקקוויעז, אלס אב דיא רעגיע-רונג דיא זיטטליך-רעליגיאזע ערציעהונג בעקאמ-פפט, איך וויישע ניכט, דאסס אין דען שטאאטסל-כען שילען קיין רעליגיאנס-אינטערעסיכט ערטהיילט ווערדע, דענן עס גרייט מיר פאר אייג-נעם גאטטעסלייגנערישען שיאאא-טען" — נין וויעו טיסא מיט גראססער שלאנפער-טונגיים אללע אנדערען, נעגען דיא רעגיערונג גע-ריכטעטען אנגריפפע צוריקק. ער אנטע אינטער-אנדערעם: גראף הייניריך זיטשי אנטע, דאס גראסס-טע אבעבל לייגען אים פארלאמענטארישמוס, דער צו ווייט צו וויייט געהענדען הערשאפט דער מאיאריטאט פירדע, איך פראגע: קונטשפריכט עס מעהר דער פרייהייט אונד דער גאציאנאלען אידעע, ווענן דיא מאכט אין דען האנדען דער מאיאריטאט איזט, אדער — וויא איינסטמאלען — דיא מינדער-הייט דיא מעהרהייט דער גאציאן בעהערשט? (לעבהאפטע צישטימונג). איינסעדדעם מאגע מאן בעריקקוויכטיגען, דאסס דיא פערהאלטניססע זיך גאנזערט הארען. אונד דאסס עס גאר קיין יים-טעם ניכט, ביא וועלכעם מאן הייטע מיט דענ-וועלכען קאסטען אין לאנד פערוויאלטען קאנ-טע. וויא פריהער אגמאל. איך קאנן פער-גער קיינען ליבסטען דאדען זעהען, ווענן דאס לאנד 12 יאהרע הינדורך אייגע מיללען איינגעבוכט, אים אין שטאנדיגעם פארלאמענטסגעבייד צו הא-בען. איך קאנן ניכט בעגרייפען, דאסס ווער דעם אונגאריישען פארלאמענט מיין ווערדיגעס הייס בויען זאללען." (צישטימונג.)

צום שלוסס זיינער רעדע ווידערהאלטע טיסא, וואס ער שאן אפט גזאגט, דאסס ער דאס בעסטע האפפע, ווענן ניכט איין קריעג דאצווישען קאממע.

צו אללערלעטצט היעלט נאך בישאף ש ל ו י ך איינע רעדע איבער דיא בעריטונג דער בידען וואר-טע "זיטטליך-רעליגיאז" אונד פיהרטע אוים, דאסס דיא פערשיעדענען רעליגיאנסגענאסנשאפטען עבענזא וויא דער שטאאט איינגע שולען ערריכטען קאننען, אונד דאסס בידע דיא פפליכט האבען, איהר זיטטליך-רעליגיאזע ערציעהונג צו אכטען.

פערשיעדענע גיאנגזוויטען.

" (דאס בעפינדען דעס דייט-שען קראנפרינצען) איזט אינזאפערנע גוט. אלס קיינע בעזאנדערע פעראנדערונג צו פער-צייכנען איזט. פראפעסאר דר. קיסס מויל האט אין דער קראנקהייט דעס קראנפרינצען דען קרעבז ערקאننט. דיא איבערגען דייטשען ארצ-טע שליעסען זיך דייעער מיינונג אן, נור מאקענ-צי ע ואנט, ער וויא ניכט דאפאן איבערצייגט, דאסס דיא קראנקהייט קרעבז וויא. ער האפפט נאך אימער, דאס לעבען דעם דאהען פאציענטען צו ערדאלטען, וואהרענד דיא דייטשען ארצטע דען קראנפרינצען פיר פערלארען האלטען.

" (אדעלספערליהننن.) ז. מאיעסטאט דער קאיזר האט דעם בידאפעסטער גראבכהאנדלער פריעדריך נימאנן אונד דעם-סען גזונטמאכונג נאכקאמטען אן אנערקענונג דיי-נער פערדיענסטע אויף דעם געביעטע דעם אפ-פעטליכען פערקעהרעס, דען אינגאריישען אדעל פערליהען.

" (דיא אننגעפאבטענע וואהל זיגמונד טשאטארס.) דער צום אבגע-ארדנעטען פאן בעקעש - דזולא געוואהלט וואירדע, בילד עטע געסטערן דען גننגשטאנד דער בעראטונג דער 7-טען גערכטסקאמיססיאן דעס אבגעארדנעטענהאוזעס, וועלכע בעשלאסס, ווענן דיעע וואהل דיא אننטערזוכונג איינ-צוליטען, מיט דער דורכפיהרונג דערזעלבען וואירדע דער אבגעארדנעטע עטעריך זעמטער בעטרוט.

" (מארץ וואהרמאנן נעגען דיא גלייכגילטיגקייט דער גע-מיינדע-מיטגليدער.) איים דער אם

אننטאג שטאטטגעפונדענען גענעראלפערזאמملונג דער פעסטער איור. רעליגיאנסגעמיינדע האבען ווייר נאך איינע איינסטרונגען דעס פראזידענטען נאכ-צוטראגען. וואס דער אבגעארדנעטע וואהרמאנן אלס פראזעס פאן דער נעמיינדע אننט. אן דערען שפיטצע ער שטעהט. מיסס וואהר זיין אונד קאנן קיינעס צווייפעל אننטערוווארפען ווערדען. אונד ער שילדערטע דיא צושטאנדע אין ניכט גאר ראזיגעס ליכטע. ער אننטע אننטער אנדערעם: "עס פעהלט אין דער געמיינדע דיא אפפערווילליגקייט אונד דאס אינטערעסسע. דיא 201 רעפארמגעמאننטען, וועלכע נור א גמאל דעס אכטעס איינע שטונדע דער געמיינדע צו ווירמען האבען, בעקننדען קיים זא פיעל אننטערעسسע פיר דייעערבע, אם צור גענע-ראלפערזאמملונג צו ערשיינען. הייטע מיסستע אייך דיא ערפאפפענע דער זיטצונג פערצאגערט ווערדען. ביז דיא בעשלוסسפאהיגע צאהל 50 דער רעפראזענ-טאننטען צו שטאנדע קאם. אהנליך שטעהט עס אייך דעם גענעגען דעם אننטערריכטסזיעלען: פאן דען מיט דעם בעזוכע אונד מיט דער איבערוואכונג דער שולע בעטייטען מיטגليدערן ווייסען מעהרערע ניכט איننמאל, וויא דיא שולע אייסזיעהט. — צו דער פאן דר. איללמאנן צור שפראכע געבראכטען אר-גאניזאציאן בעמערקטע וואהרמאנן, דאסס דיא גע-מיינדע ניכט אן דיא שפיטצע דייעער בעזיעהונג טרעטען קאننע. דיא פעסטע איור. רעליגיאנס-געמיינדע — אننטע פראזידענט וואהרמאנן — האט ניכט זא גראססען איننפלוסס: וויא אזט אייך ניכט זא ריך. דיא פראזיننע ווייסט דאס יאהל אים דען טהאטאכען, דיא זא ערפאה-רען האט אלס זיא זיך אן דיא געמיינדע אים אינ-טערעסירט אننטע דיא אנגעגעבען אننטע אننטע אننטע

נאראנטען אונד איפקלארונגען דאריבער, וויא דיא אים באדשעט פערשפראכענע שפארזאמקייט קונפטיג צור אנווענדונג קאממען זאלל. מיט דער שפארזאמקייט אונד שטייער-ערהאהונג אללין ווערדען דאן ווייר דאס איבעל אונווערער פינאנצען ניכט היילען קאנגען: דיא הייפטאכע איזט, דאסס ווייר אונווערע שטאאטספפרייזאלטונג אין גנוסדרעכענדער וויייז איינריכטען. דיא אדמיניסטראציאן איזט הייטע ניכט בעססער, אלס פאר צעהן יאהרען, אבער אום פיעלעס טהייערער. מאן בעשאפטיגט זיך בייא אונז מעהר מיט איסערלכיכייטען, מיט דער איפפיהרונג פרונקפאללער גאבידע; אללע אפפער ווערדען אבער פריבטלאן בלייבען, ווען ניכט אינג יטטלר-דיריגיאט ערגיגאונג געוויכערט ווירד.

נראף אלבין טשאקי ערקלארטע, דאסס ער דאס בארשעט אנגעהמע אונד ער זאגטע: איך פערדע דאריין אייג בעיהיגונג דאסס בייזאהע אללע איבריגען שטאאטען איידאפאס אן דעם איבעל גלייכטען האבען, אדער נאך ליידען וועלבעם פאסטען אים בארשעט, דיא בעווייטיגונג פינאנציעלער איבעלשטאנדע איזט נור דורך פערמיגדערונג דער איינאהמען אונד ערהאהונג דער אינגאבען מאגליך. פאן דער פערמיגערונג דער איינאהמען לאסטט זיך ניכט ווהל ערווארטען. עס ניכט פיעלע פאסטען אים בארשעט, דיא אייג פערמיגדערונג אייפאך ניכט פערהאנדען, דיא צייטען דער אונאבהענגיגקייט שטאאטשולדען מיססען פיעקטליך ווערדקקט ווערדען; דאס אזט דאך ניכט נור אייג ערהעבפליכט, אונדערן לייגט אייך אים אונדערסטץ דעם אונזהנעם אונווערעם שטאאטעם, דיא איזט פערגער דאס נראסס קריעגס-בארך, מיט וועלכעם ווייר ליידער צוזאמען זיין מיססען, ווען עס נור קייגען שנעללערען צו-וואכס בעקאמט, ווייא בייהנע, דיא לאנג איזט אייג צוויפעל אייג אונגעוואהנלכיכ, ווייא ווהל אויך דען עיזלען בערוף דער זאלדאטען אונד דיא שווייגרייגען דיענסטע ווערדיגען, וועלכע ווייא דעם שטאאטע לייסטען, קאנן דאך ניכט גלייכגעט ווערדען. דאסס דער איבערמאססע בעטרייבבעע מיליטאר-שטאאט, וועלכעם ווייר אין גאנץ אייראפאא בעגעגנען, דיא שטאאטען פערהינדערט אדער שפאטער ערגיעדע ריכטען מיסס, אונד דאהער אייג נראסס גאפאהר ניכט בלאס פיר דען שטאאט, אנדערן אויך פיר דיא גזעללשאפט איזט, ווייר זיך אין דיעזער בעציעהונג אין דיא צושטאנדע דעם מיטטעלאלטערס צוריككפערזעטצט. נור קאסטעט דיא ווערמאכט דאמאלס וועגגעמאנס אין פריעדענסצייט קיין גאלד אונד אין דעגרייכער קריעג בראכטע נאך נראסס בייטע. הייטצוטאג איזט אבער זעלבסט אין זיינע ערי-בערקריעג

געשיכטע

דעם אונגארישען פרייהייטסקאמפפעס.

(29-טע פארזעטצונג.)

אם 11-טען יוני הייעלט קאששא אייגע רעדע, דיא טיפען אייגדרוק מאכטע. ער וואר שוואך אונד קראנק אונד לייעס זיך אזן דען לאנגאנזאאל טיהרען, וא ער מיט וועגר ווייאדרע.

דיעזע הייניסענדע רעדע קאששיאס, וועלכע אויסלאנגעבעד וואר, מיססען ווייר אין לאנגערען אויסצוגען ווידערגעבען.

דער נראסס פאטריאט זאגטע:

„מיינע הערען! אונדעס איך דיא פריבינע בעשיינע, אום איהנען צוצורופען: „רעטטען דיא דאס פאטער-לאנד!“ ווייר מיין הערען פאן דער נאנצען נראסס דעם פערהאנגניספאללען מאמענטעס בעשיידטס. עס איזט מיר צו מיטהה, אים לעגטע דיא נאפפהרטיגע אין מיינע האנד דיא פאהנע; אים דיא מארשען וואך צו רופען, מיינע הערען! מיט דעם הייטיגען בעשלוסס גיכט נאפפ אין איהרע האנד. דאס לעבען דער נאצאן, אבער אויך דערען שאד, וא ווערדען דאריבער ענטשיידען.

„איך קאנן אונמאגליך גלייבען, דאסס, וא ווהר איך דיא אונטכטען אונד מיינגען אין דיעזעם הייטיגען אייסאינאנדערגעהען מאגען, אין נעפהל, דאס דער הייל-גען פאטערלאנדסליבע, דער ווהרע אונד פריהיגע דעם לאנדעס, אין אונז אללען ניכט וא גענוגאם פאר-האנדען וא, דאסס ווייר דאסיר ניכט בערייט ווארען, דען

מיט אונשאטצבארען, אונערזעטצליכען פערלוסטען פערבונדען. ווייר זעהען דיעס אללע, אונד דאך גיבט עס קיינען אונטער אונז, וועלכער אונטערדען הייטיגען פערהאלטניסען פיר דיא פערמינדערונג אונזערער ווהרמאכט דיא פערענטווארטונג אייבערגעהמען קאנגטע, דא מאן דיא אינטערעססען דעם מהראנגס אונד דעם פאטערלאנדעס ניכט אייפס שפיעל זעטצען קאנן. אונטער אלכען אומשטאנדען פערדיענט אייג רעגיערונג מיינער אונטכט נאך נור אונטערגעגנג דאפיר, דאסס דיא אדרענטליכען איינאבען הייער אים אנדעס דערטהאלב מיללאגען גערינגער פערגאשלאגט ווערדען, אלס אים פאריגען יאהרע. עס איזט ווהל וואהר, דאסס דיעס אין גערינגער אים פערהאלטניסס צום דעפיציט ווהר גערינגער, בעטראגט איזט, אללין ער ווייגגט אן גנייכט, ווען מאן בערעכנט, דאסס דיעס הייר אין אייגלכעם אין אייגלכעם פאלקסשול-לעהרער ניכט מעהר אונטערשטעצט, דאסס דאס שטאאטליכע אמט דער שלעכ-טעסטע פרייזבעצייז ווייר, ווען ווייר דען פאללאנגנסבייא אייגשטעללען — זעלבסט דאנן קאנגטע קיין זא גראססער בעטראג ערשפארט ווערדען, דאסס דאס דעפיציט מיט דעמזעלבען בעדעקקט ווערדען קאנגטע. עס מיססען אלזא נעבסט אונווערזונג דער שפארזאמקייט אייך דיא אינקונפטע פערמעהרט ווערדען; אונד עס פראגט זיך נור, אין וועלכער וייייז דיעס געשעהען זאלל? דיא פראגע דער דירעקטען אונד אינדירעקטען שטייערען אזט נאך אונגעשטיעדען; פאס פראקטישען געביעטס-פונקטע אבער בייעדען דיא אינדירעקטען שטייערען אין וכערעם ערטראגנסס, ווייל דיא פערהאלט-נישמאססיגער אייף דיא בעפאלקערונג פערטהיילט אונד ווייל דיא דעם שטייערטراגער בעקיינעמער ווהר, דער דורך דיא בעשטראפונג ווייער בעדרוהפ-נישסע זיך דיעזער שטייער נאך בעלעבען גנטצעהען קאנן, אונד ווען דיעס ניכט געשיעהט, אזט דיעס עבען אין בעווייייז דאפיר, דאסס דיא שטאאטסבייר-גער נאך ניכט צו איבערבירדעט ווהר, אונד דאסס דיא דיא שטייערן נאך ערטראגען קאנגען. — דאהעם הייר! איך דאכטע קאנשטאטירט דאסס דיא פאן דער רעגיערונג אייגבראכטען מיטטעל דיא אייגציגען ווהر, וועלכע דיא הייللنג אונזערער פינאנצאיבעל דערבייפיהרען קאנגען, דאסס דיא איסנאבען בייז

לעטצטען פראגען בלוטטע צו אפפערן. (עלינן!) וואס אבער דיעס עגפיהל עגטיגנאס פאהאנדען אזט, דא בעדארף עס קיינער אנאיפערונג, דאס האט דער מיללע פיעשאנד דיא וואהל צו טיפפען.

„מיינע הייייען! דאס פאטערלאנד איזט אין גנפאהר. דיא וויסען, דאסס אויסער דען אים לאנגע צו אידער פערפיגונג שטעהענדען רייגיגנדוסען נאך אייגן העער פאן 12,000 פייייללינגען אויסגעשעללט וואהדען איזט. דיא וויסען, דאסס דיא בעתאהרען צור מאבילזירונג דער נאציאנאלגארדען אויסגעפאהרדעט וואהדען ווהר, דאסס דיא כראפט צור פערפיגונג שטעהט, אום דאס לאנד צו פערטהיידיגען אונד דען פיעשל הארט אונטען אן דען גרענצען צו ציכטען. דיעזע אויספאהדערונג האט בייא דער נאציאן ווידערהאלל גגפונדען. דיעס בעווייייט צור גנגיגגג. דאסס דאס דאס בעווייאסטווין דער גגפאהר אין גגמיגגג ווייא. אין גלייכע אכטע דאך פערפאסיכטט צו זיין, איהנען מיט אייגנגען פלוכטגען אויסגעסטט, אהנע אייף דאס אייגגגלגע אייגגגגהען. אין בילד דער גגגגג